

ku 210/12

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2012 r.

BSA III - 021 - 139/12

**Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 kwietnia 2012 r., BPS/KU-034/76/6/12 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 76)**.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

Warszawa, dnia 18 kwietnia 2012 r.

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

BSA III – 021 – 139/12

U w a g i

do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (druk senacki nr 76)

I

Celem projektu jest wprowadzenie do ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przepisu nakazującego organowi rentowemu zamieszczanie w pouczeniu zawartym w decyzji emerytalno – rentowej także informacji o możliwościach przeliczenia świadczenia, jakie daje ustawa.

Propozycja powyższej zmiany jest możliwa do zaakceptowania, jakkolwiek wydaje się, że taka informacja mogłaby się znaleźć w pouczeniu na takiej samej zasadzie na jakiej umieszczone są tam dotychczasowe informacje (wystarczy uzupełnić wzór decyzji).

II

Gdyby jednak wnioskodawcy podtrzymywali swój projekt, to należy dokonać w nim pewnych zmian. Przede wszystkim art. 123a odwołuje się tylko do wniosku, o którym mowa w art. 109 ustawy emerytalnej czyli do wniosku o przeliczenie emerytury na zasadach określonych w art. 110 – 113 ustawy. Przepisy te ustalają sposób przeliczania emerytur wyliczonych w systemie zdefiniowanego świadczenia wg formuły: emerytura = kwota stała + kwota indywidualna zależna od długości okresów składkowych i nieskładkowych oraz zarobków ubezpieczonego stosowanego do tzw. dotychczasowych emerytur (tj. należnych ubezpieczonym, który urodzili się przed dniem 1 stycznia 1949 r.).

Należy zauważyć, że od 2009 r. wymierzane są już emerytury w systemie zdefiniowanej składki czyli wg formuły: emerytura = suma składek + kapitał początkowy podzielone przez liczbę wskazującą przeciętną długość życia na emeryturze ustaloną dla wieku osoby

przechodzącej na emeryturę przyznawanych ubezpieczonym urodzonym po dniu 1 grudnia 1948 r. Sposób przeliczania tych emerytur wskazuje art. 108 ustawy emerytalnej. W przepisie należałoby się zatem odwołać nie do wniosku, „o którym mowa w art. 109” ale do wniosku „o przeliczenie emerytury lub renty”.

III

Proponowany przepis art. 129a zmierza do ustalenia zasady, że przeliczone na wniosek emeryta lub rencisty świadczenie wypłaca się od dnia nabycia prawa do przeliczenia a nie od miesiąca złożenia wniosku. Tej propozycji należy się stanowczo przeciwstawić, jako sprzecznej z ogólną regułą (art. 129) że świadczenie wypłaca się od dnia nabycia do niego prawa, jednak nie wcześniej niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Nie ma żadnych logicznych racji do odstępowania od tej zasady! Zasada ta wywodzi się z teoretycznego założenia, że świadczenia z ubezpieczenia społecznego (z funduszy społecznych) mają charakter alimentacyjny (mają dostarczać środków utrzymania) i nie mogą być wobec tego kapitalizowane.

IV

Niezależnie od uwagi zgłoszonej w pkt. III, proponowany przepis art. 129a odnosi się tylko do emerytury przeliczonej zgodnie z art. 111 ustawy emerytalnej czyli emerytury wyliczonej w systemie zdefiniowanego świadczenia a pomija emeryturę wyliczoną w systemie zdefiniowanej składki (art. 108) oraz sytuacją obliczenia świadczenia na nowo (art. 110 ustawy), błędnie nadto używając określenia „świadczenie obliczone na nowo” do przepisu art. 111 ustawy (w kwestii różnicy między świadczeniem przeliczonym i obliczonym na nowo zob. I. Jędrasik-Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, LexisNexis 2011, s. 121 – 123).

V

Konkludując najlepiej byłoby zrezygnować z proponowanych zmian. Należy przy tym zauważyć, że podwyższanie wstecz świadczeń oznaczałoby przejęcie przez organ rentowy ryzyka np. późniejszego dostarczenia zaświadczenia o zarobkach.

W odniesieniu natomiast do pracujących emerytów można założyć, że wszyscy oni posiadają wiedzę, w jaki sposób dalsze zatrudnienie wpływa na wysokość pobieranego świadczenia.